

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 1 березня 2024 р. № 229

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ
до експлуатації установок із спалювання відходів та
установок із сумісного спалювання відходів

1. Ці Технічні вимоги визначають основні умови, що висуваються до операторів стаціонарних установок із спалювання відходів або установок із сумісного спалювання відходів під час їх експлуатації, для запобігання негативному впливу таких установок на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

2. Ці Технічні вимоги є обов'язковими для виконання усіма операторами установок, крім установок, які визначені частинами третьою і четвертою статті 38 Закону України “Про управління відходами”.

3. У цих Технічних вимогах терміни вживаються в такому значенні:

залишки від спалювання відходів — будь-які рідкі або тверді відходи, які утворюються в результаті експлуатації установки із спалювання відходів та установки із сумісного спалювання відходів;

оператор установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів (далі — оператор установки) — суб'єкт господарювання, що здійснює або має намір здійснювати операції з відновлення та/або видалення відходів шляхом їх термічного оброблення на стаціонарній установці із спалювання відходів або установці із сумісного спалювання відходів, яка перебуває у його власності, довірчій власності, оперативному управлінні, господарському віданні або користуванні, та набуває такого статусу з моменту отримання ним в установленому законодавством порядку дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, якщо така господарська діяльність передбачає управління небезпечними відходами.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про охорону навколишнього природного середовища”, “Про охорону атмосферного повітря” та “Про управління відходами”.

4. Оператор установки здійснює експлуатацію установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів та впроваджує відповідні заходи з покращення екологічних характеристик установки відповідно до вимог стандарту ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015, IDT) “Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосовування”.

5. Експлуатація установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів повинна здійснюватися у спосіб, що дає змогу досягти такого рівня спалювання, за якого вміст загального органічного вуглецю у шлаку та зольних залишках від спалювання становить менше ніж 3 відсотки або їх втрата під час запалювання становить менш як 5 відсотків сухої маси матеріалу.

6. Для досягнення цілей, передбачених пунктом 5 цих Технічних вимог, оператор установки застосовує такі загальні методи управління:

удосконалена система контролю — застосування автоматичної системи для контролю ефективності горіння, запобігання викидам та/або зменшення їх обсягу, включаючи високоефективний моніторинг експлуатаційних параметрів, викидів та скидів;

оптимізація процесу спалювання — удосконалення системи подачі відходів, температури, швидкості потоку та точок впорскування первинного і вторинного повітря горіння, а також удосконалення конструкції та роботи установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів;

здійснення контролю за обсягом і складом забруднювальних речовин, що викидаються в атмосферне повітря, у тому числі токсичних, на всіх етапах виробничого процесу та впровадження заходів з охорони праці від дії забруднювальних речовин, у тому числі токсичних.

7. Оператор установки під час експлуатації установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів відповідно до Правил технічної експлуатації установок зі спалювання відходів та установок із сумісного спалювання відходів, затверджених Міндовкілля розробляє та затверджує:

1) план локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків;

2) план заходів із проведення моніторингу, який розробляється та затверджується відповідно до Порядку проведення моніторингу об'єкта оброблення відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2023 р. № 1166 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 102, ст. 6096);

3) план управління залишками від спалювання відходів.

Заходи пожежної безпеки під час експлуатації установок із спалювання відходів та установок із сумісного спалювання відходів здійснюються відповідно до рекомендацій, інструкцій виробника установок та вимог законодавства у сфері пожежної безпеки.

8. План локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків повинен містити заходи із запобігання, виявлення та контролю аварій з урахуванням потенційних ризиків і включати використання оператором установки

систем автоматичного виявлення аварій та оповіщення, а також систем ручного та/або автоматичного втручання та контролю аварій.

У разі коли технологічним регламентом передбачено спалювання в установці небезпечних відходів, план локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків, що розробляється для такої установки, повинен включати програми навчання персоналу з питань запобігання вибухам та пожежам, гасіння пожеж, а також з питань хімічних ризиків (маркування, канцерогенні речовини, токсичність, корозійність, пожежна небезпека).

9. План заходів із проведення моніторингу повинен містити основні вимоги до здійснення оператором установки моніторингу технологічних процесів такої установки, а також моніторингу стану навколишнього природного середовища, включаючи вплив шуму, запаху та шкідливих викидів.

10. План управління залишками від спалювання відходів як частина плану управління відходами підприємства, що розробляється відповідно до статті 53 Закону України “Про управління відходами”, повинен містити заходи, спрямовані на зменшення обсягу залишків від спалювання відходів, оптимізацію повторного використання, а також на видалення таких залишків.

11. Оператор установки веде облік відходів, що приймаються на оброблення, за обсягом, джерелами утворення і даними про утворювача згідно з вимогами Порядку державного обліку відходів та подання звітності, затвердженого Міндовкілля.

12. Процедура попереднього приймання відходів включає процедуру збору інформації про відходи, що надходять для спалювання або сумісного спалювання, і повинна включати відбір зразків, проб, перевірку та аналіз відходів для отримання достатніх даних про склад відходів, а також для запобігання виникненню ризиків, пов’язаних з:

- 1) небезпечними властивостями відходів;
- 2) організацією процесу оброблення відходів;
- 3) додержанням вимог щодо безпеки праці;
- 4) впливом на навколишнє природне середовище.

13. Під час приймання відходів, що надходять для спалювання або сумісного спалювання, оператор установки відповідно до Правил технічної експлуатації установок зі спалювання відходів та установок із сумісного спалювання відходів, затверджених Міндовкілля, здійснює моніторинг приймання відходів залежно від їх виду:

- побутові та інші відходи, що не є небезпечними;
- осад стічних вод;
- небезпечні відходи, у тому числі медичні відходи.

14. Оператор установки відстежує приймання та зберігання відходів на території установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів та здійснює щоденне заповнення електронних облікових форм шляхом внесення відповідних відомостей до інформаційної системи управління відходами.

15. Під час приймання та зберігання відходів оператор установки здійснює маркування відходів, які зберігаються у визначених ним місцях, що не є приймальним відділенням або резервуаром такої установки, (в контейнерах, барабанах, тюках або інших формах упаковки), у тому числі таких місцях, що відповідають ліцензійним умовам провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

16. Оператор установки може зберігати на території установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів обсяг відходів, який дає змогу установці працювати на повну потужність протягом 14 діб.

17. Відходи, що надходять для оброблення на установці із спалювання відходів або установці із сумісного спалювання відходів, підлягають сортуванню залежно від їх властивостей.

У разі коли небезпечні відходи потребують змішування перед обробленням, крім тих, що визначені статтею 29 Закону України “Про управління відходами”, оператор установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів обов’язково проводить лабораторні дослідження або замовляє їх проведення атестованим лабораторіям на сумісність таких відходів перед змішуванням. Перевірка сумісності здійснюється для виявлення потенційно небезпечних хімічних реакцій між відходами, таких як полімеризація, виділення газу, екзотермічна реакція, розкладання.

18. Оператор установки облаштовує місця тимчасового зберігання відходів на території установки із спалювання відходів або установки із сумісного спалювання відходів непроникним матеріалом з дренажною структурою з достатньою ємністю для зберігання відходів.

Для тимчасового зберігання небезпечних відходів оператор установки облаштовує майданчик, який повинен бути покритий неруйнівним і непроникним для небезпечних відходів матеріалом з автономним зливовідводом, що виключає потрапляння поверхневих стічних вод з майданчиків у загальний зливовідвід та захищає відходи від дії атмосферних опадів та вітру відповідно до ДСТУ 4462.3.01:2006 “Охорона природи. Поводження з відходами. Порядок здійснення операцій”.

19. Для зменшення впливу екологічних ризиків, пов’язаних із збиранням та/або зберіганням медичних відходів, оператор установки забезпечує спалювання таких відходів в упаковці, отриманій від утворювача таких відходів.

У разі використання утворювачем медичних відходів додаткових ємностей (контейнерів) багаторазового/обмеженого використання оператор установки повертає таку упаковку утворювачу медичних відходів.

20. Для покращення ефективності спалювання відходів, зменшення обсягу шлаків та золи, а також зменшення обсягу викидів в атмосферне повітря від спалювання відходів оператор установки здійснює попередні операції з відходами перед їх спалюванням, а саме:

сортування;

змішування відходів, крім тих, що визначені статтею 29 Закону України “Про управління відходами”, медичних відходів, визначених пунктом 19 цих Технічних вимог, відходів із запахом або відходів, які схильні до виділення летких речовин;

подрібнення відходів, яке в разі необхідності здійснюється щодо побутових відходів перед змішуванням.

21. Медичні відходи підлягають спалюванню у топковій камері без попереднього змішування з іншими відходами та змішування різних категорій медичних відходів (небезпечні/токсичні).

Завантаження медичних відходів в упаковці, отриманій від утворювача таких відходів, у топкову камеру проводиться з використанням технологічного устаткування, що унеможлиблює безпосередній контакт працівників з медичними відходами.

22. Шлаки та/або зола, що утворюються в результаті спалювання відходів, з урахуванням вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища використовуються під час будівництва доріг або можуть слугувати для пересипки шарів відходів на полігонах.
